

Odôvodnené stanovisko Rady: Pozícia Rady v prvom čítaní (EÚ) č. 4/2017 na účely prijatia smernice Európskeho parlamentu a Rady o boji proti podvodom, ktoré poškodzujú finančné záujmy Únie, prostredníctvom trestného práva

(2017/C 184/02)

I. ÚVOD

Komisia 12. júla 2012 predložila návrh⁽¹⁾ smernice o ochrane finančných záujmov EÚ prostredníctvom trestného práva.

Rada sa 8. júna 2013 dohodla na všeobecnom smerovaní⁽²⁾, čím dala predsedníctvu mandát na rokovania v rámci trialógov s Európskym parlamentom.

Európsky parlament prijal stanovisko v prvom čítaní k návrhu smernice v 16. apríla 2014⁽³⁾.

Európsky parlament na úrovni Výboru pre kontrolu rozpočtu (CONT) a Výboru pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci (LIBE) potvrdil dohodu o kompromisnom znení, ktoré bolo výsledkom trialógu z 12. januára 2017.

Rada na zasadnutí 7. februára 2017 dospela k politickej dohode o návrhu smernice. Rada 25. apríla 2017 prijala pozíciu v prvom čítaní, ktorá je úplne v súlade s kompromisným znením smernice, ktoré sa dohodlo na neformálnych rokovaní medzi Radou a Európskym parlamentom.

II. CIEĽ NÁVRHU

Cieľom návrhu smernice je stanoviť minimálne pravidlá týkajúce sa vymedzenia trestných činov a sankcií v oblasti boja proti podvodom a inému protiprávnemu konaniu, ktoré poškodzujú finančné záujmy Únie, s cieľom účinne prispieť k silnejšej ochrane proti trestným činom poškodzujúcim tieto finančné záujmy v súlade s *acquis* Únie v tejto oblasti. V porovnaní s Dohovorom o ochrane finančných záujmov Európskych spoločenstiev⁽⁴⁾, ktorý smernica nahradí vo vzťahu k členským štátom, ktoré ňou budú viazané, sa v smernici stanovujú prísnejšie pravidlá vo viacerých dôležitých otázkach, najmä pokiaľ ide o režim sankcií.

III. ANALÝZA POZÍCIE RADY V PRVOM ČÍTANÍ

A. Všeobecné poznámky

Európsky parlament a Rada viedli na základe návrhu Komisie neformálne rokovania s cieľom dospieť k politickej dohode. Znenie pozície Rady v prvom čítaní v plnej miere zohľadňuje kompromis, na ktorom sa s pomocou Európskej komisie zhodli obaja spoluzákonodarcovia. V tejto súvislosti by sa odkazy na pozíciu Rady v prvom čítaní mali chápať ako odkazy na kompromis dosiahnutý v rámci trialógov.

V pozícii Rady v prvom čítaní sú zachované ciele Dohovoru o ochrane finančných záujmov Európskych spoločenstiev⁽⁵⁾ a návrhu Komisie. Znenie návrhu smernice obsahuje jasnejšie a podrobnejšie ustanovenia o mnohých otázkach spomenutých v dohovore a zároveň sa v ňom zavádzajú úplne nové ustanovenia, napríklad o premlčacích dobách.

B. Právny základ

Návrh Komisie je založený na článku 325 ods. 4 ZFEÚ. Spoluzákonodarcovia sa však dohodli, že článok 83 ods. 1 a 2 ZFEÚ je výlučným právnym základom pre stanovenie minimálnych pravidiel týkajúcich sa vymedzenia trestných činov a sankcií, a to aj v súvislosti s trestnými činmi v oblasti boja proti podvodom poškodzujúcim finančné záujmy Únie. Smernica sa preto prijme na základe článku 83 ods. 2 ZFEÚ.

Írsko oznámilo želanie zúčastniť sa na prijatí a uplatňovaní tejto smernice. Írsko sa rozhodlo pre účasť na tejto smernici. Spojené kráľovstvo a Dánsko sa nezúčastňujú na prijatí tejto smernice, nie sú ňou viazané ani nepodliehajú jej uplatňovaniu.

⁽¹⁾ 12683/12.

⁽²⁾ 10729/13.

⁽³⁾ 9024/14.

⁽⁴⁾ Ú. v. ES C 316, 27.11.1995, s. 48.

⁽⁵⁾ Ú. v. ES C 316, 27.11.1995, s. 48.

C. Hlavné otázky politiky

1. Vymedzenie finančných záujmov Únie a rozsahu pôsobnosti smernice

V článku 2 smernice sa vymedzuje pojem finančných záujmov Únie. Rada vo všeobecnom smerovaní navrhla, aby sa z rozsahu pôsobnosti smernice vylúčili všetky trestné činy proti spoločnému systému dane z pridanej hodnoty (DPH), na ktoré by sa *a priori* vymedzenie vzťahovalo. Na základe rokovaní s Parlamentom boli trestné činy proti spoločnému systému dane z pridanej hodnoty (DPH) napokon zahrnuté do smernice. Do článku 3 sa doplnilo osobitné vymedzenie pojmu podvodu v súvislosti s príjmami z DPH. Rozsah pôsobnosti smernice je však obmedzený, keďže smernica sa bude vzťahovať len na závažné trestné činy. Za závažné sa považujú trestné činy, ktoré sa týkajú územia dvoch alebo viacerých členských štátov Únie a spôsobujú celkovú škodu v hodnote najmenej 10 miliónov EUR.

2. Vymedzenie pojmu trestných činov

V článku 3 sa vymedzujú trestné činy, na ktoré sa smernica vzťahuje. Vymedzenie pojmov podvod a aktívna a pasívna korupcia bolo mierne aktualizované a vo veľkej miere zodpovedá vymedzeniu pojmov v dohovore a protokoloch k nemu. Bol doplnený nový trestný čin sprenevery, ktorý sa vzťahuje na konanie verejného činiteľa, ktoré nepredstavuje podvod v užšom zmysle slova.

3. Sankcie v prípade fyzických osôb

V pozícii Rady v prvom čítaní sa v článku 7 stanovuje súbor pravidiel o minimálnych sankciách v prípade fyzických osôb. V porovnaní s dohovorom sa týmito pravidlami zavádzajú nové podrobné pravidlá na úrovni sankcií. Trestné činy, pri ktorých vznikla značná škoda alebo prospech, budú trestané prísnejšie, a to trestom odňatia slobody s hornou hranicou trestnej sadzby najmenej štyri roky.

4. Premlčanie

Dohovor neobsahoval žiadne výslovné pravidlá týkajúce sa premlčania. Článkom 12 smernice sa do trestného práva Únie zavádzajú prvé záväzné pravidlá týkajúce sa premlčania. Členské štáty sú povinné ustanoviť premlčaciu dobu, ktorá poskytne orgánom presadzovania práva dostatok času na účinné riešenie týchto trestných činov, pričom sa stanovuje minimálna premlčacia doba najmenej päť rokov v prípade závažných trestných činov. Zaviedlo sa tiež pravidlo o premlčaní výkonu trestov.

5. Spolupráca medzi členskými štátmi, Európskou komisiou a agentúrami a Dvorom audítorov

Článkom 15 sa zavádzajú nové pravidlá o povinnosti členských štátov, niektorých agentúr, napríklad Eurojustu, a Komisie spolupracovať v rámci svojich právomocí pri boji proti trestným činom stanoveným v smernici. Zaviedla sa tiež povinnosť Súdu audítorov a iných orgánov auditu oznamovať relevantné skutočnosti.

IV. ZÁVER

V pozícii Rady v prvom čítaní sa zohľadňuje kompromis, ktorý sa za pomoci Komisie dosiahol počas rokovaní medzi Radou a Európskym parlamentom. Schválením pozície Rady v prvom čítaní bez pozmeňujúcich návrhov Európsky parlament spolu s Radou prijme smernicu.
